

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК
З ДИСЦИПЛІНИ
«ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРАВНИКА»

Адвокатська діяльність – незалежна професійна діяльність адвоката щодо надання правової допомоги клієнту, яка здійснюється на підставах і в порядку, встановлених законом.

Адвокатська таємниця – будь-яка інформація, що стала відома адвокату про клієнта, а також питання, з яких клієнт звертався до адвоката, обставини справи, відомості про особу клієнта та інші відомості, пов'язані з наданням правової допомоги.

Бангалорські принципи – міжнародні стандарти поведінки суддів, прийняті у 2002 році, що встановлюють основні принципи незалежності, безсторонності, доброчесності, пристойності, рівності, компетентності та старанності.

Безсторонність – принцип професійної поведінки правника, що полягає у відмові від упереджень, особистих симпатій чи антипатій при виконанні професійних обов'язків.

Буква закону – формальне дотримання норм права без урахування їх духу та мети правового регулювання.

Верховенство права – основоположний принцип правової держави, згідно з яким право є вищою соціальною цінністю, а всі суб'єкти права рівні перед законом.

Взаємовідносини з клієнтом – професійні відносини між правником та особою, що звернулася за правовою допомогою, побудовані на довірі, чесності та професійній компетентності.

Взаємодія з медіа – професійна поведінка правника у спілкуванні з представниками засобів масової інформації з дотриманням етичних норм та професійної таємниці.

Взаємодія професій – співпраця між представниками різних правничих професій на основі взаємоповаги та професійної етики.

Взаємоповага – етичний принцип професійних відносин між правниками, що передбачає визнання професійної гідності колег.

Види стягнень – передбачені законом та професійними кодексами заходи дисциплінарного впливу за порушення професійних обов'язків.

Відповідальність за порушення – система заходів примусового характеру, що застосовуються до правника за порушення професійних, етичних та правових норм.

Гарантії незалежності – правові та організаційні засоби забезпечення самостійності правника при виконанні професійних обов'язків.

Гідність правника – сукупність моральних якостей та професійних стандартів, що характеризують правника як носія правової культури.

Гуманізм – етичний принцип, що визнає людину найвищою цінністю та передбачає повагу до її прав і свобод.

Декларування майна – обов'язок окремих категорій правників подавати декларації про доходи, майно та майнові зобов'язання.

Деонтологія – розділ етики, що вивчає професійні обов'язки та норми поведінки в професійній діяльності.

Дискримінація – незаконне розрізнення, виключення, обмеження або надання переваги особам за певними ознаками.

Дисциплінарна відповідальність – вид юридичної відповідальності за порушення службових обов'язків та професійних стандартів.

Дисциплінарна практика – сукупність рішень органів дисциплінарного провадження у справах про професійні порушення.

Дисциплінарне провадження – регламентована процедура розгляду справ про порушення професійних обов'язків правника.

Дисциплінарні проступки – протиправні винні діяння правника, що порушують професійні обов'язки та етичні норми.

Дисциплінарні стягнення – заходи примусового характеру, що застосовуються за дисциплінарні проступки.

Діяльність прокурора – професійна діяльність з підтримання публічного обвинувачення в суді, організації досудового розслідування, представництва інтересів держави тощо.

Доброчесність – моральна якість, що характеризується чесністю, порядністю та непохитним дотриманням етичних принципів.

Довіра до суду – суспільна віра в неупередженість, справедливість та законність судових рішень.

Довіра клієнта – впевненість особи у професійній компетентності, чесності та добросовісності правника.

Доносительство – неетична поведінка, що полягає у навмисному повідомленні про колег з метою нанесення їм шкоди.

Допустима поведінка – поведінка правника, що відповідає професійним стандартам та етичним нормам.

Доступ до правосуддя – можливість кожної особи звернутися до суду за захистом своїх прав і свобод.

Доходи та видатки – фінансові надходження та витрати правника, що підлягають декларуванню у встановлених випадках.

Дух права – внутрішній зміст правових норм, їх ціннісна основа та мета правового регулювання.

Етика поведінки в суді – сукупність етичних правил та норм поведінки учасників судового процесу.

Етична категорія – основні поняття професійної етики, що відображають моральні цінності та принципи.

Етична культура – рівень засвоєння та практичного втілення етичних норм у професійній діяльності.

Етична поведінка – поведінка, що відповідає моральним принципам та професійним стандартам.

Етичне знання – система знань про моральні норми, принципи та цінності професійної діяльності.

Етичні виклики – складні моральні ситуації, що вимагають від правника прийняття етично виваженого рішення.

Етичні вимоги – стандарти професійної поведінки, встановлені етичними кодексами та професійними правилами.

Етичні дилеми – ситуації морального вибору між альтернативними варіантами поведінки.

Етичні межі – границі допустимої поведінки правника з точки зору професійної етики.

Етичні обмеження – заборони та обмеження у поведінці правника, встановлені етичними нормами.

Етичні принципи – основоположні моральні засади професійної діяльності правника.

Етичні стандарти – встановлені професійною спільнотою правила та норми поведінки.

Захист інформації – система заходів щодо забезпечення конфіденційності та безпеки інформації.

Захист прав – діяльність правника з відновлення порушених прав та інтересів клієнта.

Імплементація принципів – практичне втілення етичних принципів у повсякденній професійній діяльності.

Інформаційна безпека – стан захищеності інформації від несанкціонованого доступу, використання, розголошення тощо.

Кваліфікація – рівень професійної підготовки та компетентності правника.

Кодекси професійної етики – нормативні документи, що встановлюють етичні стандарти поведінки представників правничих професій.

Колегіальність – принцип професійних відносин, що передбачає взаємоповагу та солідарність між правниками.

Колективна відповідальність – відповідальність професійної спільноти за дії окремих її представників.

Компетентність – здатність правника кваліфіковано виконувати професійні обов'язки.

Конкуренція – суперництво між правниками за клієнтів, що здійснюється чесними методами.

Конфіденційна інформація – інформація з обмеженим доступом, розголошення якої може заподіяти шкоду.

Конфіденційність – принцип нерозголошення інформації, що стала відома правнику у зв'язку з виконанням професійних обов'язків.

Конфлікт інтересів – суперечність між особистою зацікавленістю правника та його професійними обов'язками.

Корупційні ризики – обставини, що можуть спонукати до корупційних правопорушень.

Межі таємниці – границі поширення принципу конфіденційності професійної інформації.

Механізми запобігання – система заходів попередження порушень професійної етики.

Міжнародний досвід – практика застосування етичних норм у різних правових системах світу.

Міжнародні стандарти – загальновизнані принципи та норми професійної поведінки правників.

Моральні норми – правила поведінки, що базуються на уявленнях про добро і зло.

Морально-психологічні якості – особистісні характеристики правника, необхідні для професійної діяльності.

Національне законодавство – система правових норм, що регулюють діяльність правників на національному рівні.

Неетична поведінка – поведінка, що суперечить моральним принципам та професійним стандартам.

Незалежність правника – самостійність правника при прийнятті професійних рішень.

Незалежність судді – основоположний принцип правосуддя, що забезпечує неупередженість судових рішень.

Непідкупність – моральна якість, що полягає у відмові від незаконних благ та впливів.

Несумісність діяльності – заборона поєднання певних видів діяльності правником.

Неупереджене правосуддя – принцип судочинства, що передбачає об'єктивний розгляд справ.

Об'єктивність – принцип професійної діяльності, що передбачає неупереджений підхід до вирішення правових питань.

Онлайн-поведінка – поведінка правника у цифровому середовищі та соціальних мережах.

Органи дисциплінарного провадження – спеціалізовані органи, що розглядають справи про порушення професійних обов'язків.

Особистий інтерес – приватна зацікавленість правника, що може впливати на виконання професійних обов'язків.

Особистісний вимір – індивідуальні характеристики правника як носія професійної етики.

Особливості процедури – специфічні риси дисциплінарного провадження щодо правників.

Поведінка судді – сукупність дій та вчинків судді у професійній та позаслужбовій діяльності.

Подарунки та блага – матеріальні цінності, що можуть впливати на неупередженість правника.

Порівняльний аналіз – метод дослідження етичних норм різних правових систем.

Права людини – основоположні права та свободи, властиві кожній людині.

Права особи – юридично закріплені можливості індивіда у різних сферах життєдіяльності.

Правнича діяльність – професійна діяльність з надання правових послуг та здійснення правосуддя.

Правничі професії – сукупність професій у сфері права (суддя, прокурор, адвокат, нотаріус тощо).

Правова держава – форма організації державної влади, що базується на верховенстві права.

Правова природа – сутнісні характеристики правових явищ та інститутів.

Правові цінності – основоположні ідеали та принципи правової системи.

Правомірне розголошення – розкриття конфіденційної інформації у випадках, передбачених законом.

Практичні ситуації – конкретні випадки застосування етичних норм у професійній діяльності.

Предмет етики правника – професійна поведінка правника як об'єкт етичного регулювання.

Представництво інтересів – діяльність правника з захисту прав та інтересів клієнта.

Приватне життя – сфера особистого життя правника, що не підлягає втручанню.

Принцип «чистих рук» – етичний принцип, що вимагає від правника бездоганної поведінки.

Принципи застосування – основні засади реалізації етичних норм у практичній діяльності.

Просування послуг – етично допустимі способи реклами та популяризації правових послуг.

Професійна відповідальність – обов'язок правника нести відповідальність за свої професійні дії.

Професійна дискусія – обговорення професійних питань між правниками.

Професійна етика – система моральних норм та принципів, що регулюють поведінку правника.

Професійна критика – етично допустима оцінка професійної діяльності колег.

Професійна підготовка – система освіти та навчання майбутніх правників.

Професійна репутація – громадська оцінка професійних та моральних якостей правника.

Професійна таємниця – інформація, що не підлягає розголошенню у зв'язку з професійною діяльністю.

Професійний баланс – гармонійне поєднання професійних та особистих інтересів.

Професійний обов'язок – встановлені законом та етичними нормами зобов'язання правника.

Професійний розвиток – постійне вдосконалення професійних знань та навичок.

Професійні взаємовідносини – відносини між правниками у процесі професійної діяльності.

Професійні заходи – конференції, семінари та інші форми професійного спілкування.

Професійні обов'язки – сукупність зобов'язань правника перед клієнтами, державою та суспільством.

Професійні стандарти – встановлені вимоги до професійної діяльності правника.

Публічний інтерес – суспільна потреба у справедливому та законному вирішенні правових питань.

Публічні виступи – участь правника у громадських заходах та медійних проектах.

Репутація спільноти – громадська оцінка моральних якостей професійної спільноти правників.

Рівність перед законом – принцип, що передбачає однакове застосування правових норм до всіх суб'єктів.

Робоче середовище – професійне оточення, в якому здійснюється діяльність правника.

Розголошення інформації – передача конфіденційних відомостей третім особам.

Самореклама – просування правником власних професійних послуг.

Свободи людини – основоположні можливості людини діяти відповідно до власної волі.

Система відповідальності – комплекс заходів примусового характеру за порушення професійних норм.

Слідча таємниця – інформація досудового розслідування, що не підлягає розголошенню.

Службовий інтерес – інтерес держави або установи у належному виконанні службових обов'язків.

Соціальні мережі – онлайн-платформи для спілкування та обміну інформацією.

Співвідношення права і моралі – взаємозв'язок правових норм та моральних принципів.

Справедливість – основоположний принцип права, що передбачає відповідність між діями та їх наслідками.

Суддівська діяльність – професійна діяльність з здійснення правосуддя.

Суддівський корпус – сукупність суддів як професійна спільнота.

Судова таємниця – інформація, що стає відома у процесі судового розгляду і не підлягає розголошенню.

Судова установа – орган державної влади, що здійснює правосуддя.

Судовий процес – регламентована законом процедура розгляду справ у суді.

Суспільна відповідальність – обов'язок правника служити інтересам суспільства.

У

Упередженість – необ'єктивне ставлення до учасників правових відносин.

Учасники судового процесу – особи, що беруть участь у розгляді справи в суді.

Цифрове середовище – віртуальний простір здійснення професійної діяльності та спілкування.

Чесність – моральна якість, що полягає у правдивості та порядності.

Честь правника – моральна гідність представника правничої професії.

Юридична відповідальність – обов'язок особи зазнати несприятливих наслідків за порушення правових норм.

Юридична спільнота – професійна спільнота осіб, що здійснюють діяльність у сфері права.